

Posudek na bakalářskou práci Jakuba Kováče
Souslednost časová ve španělských obsahových větách po minulém čase prostém (ha dicho que):
frekvenční analýza na základě korpusu CREA (ústní korpus)
(Filozofická fakulta JU, České Budějovice 2014, 49 stran)

Jakub Kováč ve své BP zkoumá užívání slovesných časů ve vedlejších větách obsahových následujících po větách hlavních s *ha dicho que*. Svoji práci standardně rozdělil na část teoretickou a praktickou. V první části (kapitola 1-3) nejprve prezentuje danou problematiku v rovině teoretické. Vychází přitom z relevantních titulů španělských (GRAE, GDLE, Gómez Torrego) a českých (Zavadil, Králová). Jeho výklad je vesměs ucelený a srozumitelný. Autor prokazuje orientaci v dané problematice a schopnost interpretace ne vždy myšlenkově jednoduchých pasáží. Oceňuji především jeho snahu o prezentaci daného tématu vlastními slovy (ale nikoliv hovorově), z jeho výkladu je patrné, že tomu, co píše, se snaží porozumět. Styl jeho výkladu je však místy poněkud rozkolísaný – za koncepčně slabší považuji výklad od cca str. 21, např. kap. 3.4.3. V souvislosti s teoretickou částí mám na autora dotaz, zda je relevantní chápat užívání rozdílných časů v nepřímé řeči jako „porušování časové souslednosti“ či „nedodržování pravidel časové souslednosti“ (str. 18-20)? Osobně se totiž domnívám, že při interpretaci jazykového materiálu nelze pouze mechanicky vycházet ze zjednodušených pravidel. Užití toho či onoho času s sebou zpravidla nese odlišnou sémantickou interpretaci dané výpovědi (autor k tomu sám dochází na str. 28) a považuji proto za přinejmenším nevhodné označovat jako porušování pravidel příklady, které neodpovídají algoritmům školských učebnic praktického jazyka.

V části praktické autor analyzuje danou problematiku na konkrétním jazykovém materiálu. Tím pro něj jsou konkrétní jazykové promluvy současné mluvené španělštiny získané z korpusu CREA. Autor přitom vychází z předpokladu, že užití předpřítomného času v hlavní větě bude mít vliv na uspořádání modotemporálních vztahů ve vedlejších větách obsahových a že v daných větách nebudou temporální vztahy striktně organizovány podle pravidel časové souslednosti, které jsou uváděny v učebnicích španělského jazyka. Tato myšlenka je relevantní, jak vyplývá i z konstatování v několika pramenech uváděných autorem v části teoretické. Jako poněkud ambiciózní hodnotím autorův záměr posuzovat, zda užití příslušných časů je či není chybné a pokusit se o vysvětlení „co mluvčího k takové kombinaci časů vedlo“ (str. 25). Tento cíl, vzhledem k neznalosti dalších parametrů, které mohou užití daných časů podmiňovat, povede k závěrům spekulativního charakteru, jak autor sám poznamenává např. na str. 27. Namátkou uvádím: např. nesouhlasím s konstatováním na str. 36, že užití jednoduchého času minulého (*dijeron*) ve větě *No lo vieron pero lo oyeron los dos. Los dos me han dicho que lo habían oído* bude automaticky implikovat užití předminulého času (*habían oído*). Tato otázka je mnohem složitější a bylo by třeba ji prozkoumat více důkladně, jak naznačují ostatně příklady, které sám diplomant uvádí na str. 19 v teoretické části. Podobně lehce irelevantní mne připadají transformace vět ze str. 29 – 33a + 34 – užití imperfekta v 33a chápu jako simultánní k explicitně neuvedené informaci v kontextu dané věty – *Bueno, ya te he dicho que mi padre era periodista* [např. ... *cuando yo era pequeño*], což pochopitelně ve větě 34 blokuje užití času přítomného. Důvodem užití imperfekta ve větě 33a, tudíž není, podle mého názoru, to, že daná osoba v současné době novinářem je či není – tento fakt není imperfektem ani potvrzen, ani vyvrácen. U věty 34 si zase navíc můžeme představit kontext, v němž by čas přítomný měl funkci historického prézentu, ale to už jsme zase v rovině spekulací ... Na str. 37 v příkladě 47 nesouhlasím, že význam *ir + gerundium* vyjadřuje probíhající děj (jde o děj postupně se rozvíjející). Tyto výtky, prosím, necht' nejsou brány toliko jako kritika, ale spíše jako podnět k diskusi, které dané téma nabízí. Podotýkám však, že při interpretování modotemporálních významů je třeba pracovat velice obezřetně a vždy s ohledem na daný komunikační záměr autora výpovědi (což je při práci s korpusovým materiálem velmi obtížné). Autorovi budiž ke cti, že je schopen na úrovni bakalářského studia tyto drobné významové rozdíly podchytit (byť s některými analýzami můžeme polemizovat).

Několik poznámek k technické kvalitě práce:

1. str. 37 co je „*indefinidum*“?
2. pozor na zjednodušující či neobratná tvrzení: str. 28 – „*předpřítomný čas mluví spíše o přítomnosti*“, str. 28 „*přítomný čas* (a propos: nechtěl autor spíše říci předpřítomný?) je u rodilých mluvčích tak oblíbený“, str. 32 – „*všechny věty jsou variace na vyprávění*“

3. místy prosakuje hovorový jazyk – str. 32 – „až doted' se tedy dalo tvrdit“; “zdá se, že tento čas souslednost nijak neozvlášťňuje“
4. překlepy – str. 23 *vypráno*, str. 26 - *výsledů*, str. 44 - *opinion*
5. str. 23 nesprávný překlad RAE
6. Upozornuji rovněž na nejednotný systém odkazování na zdrojovou literaturu – např. v úvodních kapitolách v textu, jinde prostřednictvím poznámek pod čarou, a na jinou velikost písma v seznamu použité literatury

Závěr:

Práce Jakuba Kováče i přes výše uvedené připomínky vyhovuje požadavkům na bakalářské práce kladeným. Práci proto doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích, 8. června 2015

PhDr. Jana Pešková, Ph.D.

